

**TAHAP KESEDARAN DAN AMALAN ETIKA
KERJA ISLAM DALAM KALANGAN PEKERJA-
MAJIKAN: KAJIAN KES LEMBAGA TABUNG
HAJI SABAH**

UMARWIRA BIN DANDI

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

**SEKOLAH SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2012**

**TAHAP KESEDARAN DAN AMALAN ETIKA
KERJA ISLAM DALAM KALANGAN PEKERJA-
MAJIKAN: KAJIAN KES LEMBAGA TABUNG
HAJI SABAH**

UMARWIRA BIN DANDI

UMS

**TESIS INI DIKEMUKAKAN UNTUK
MEMENUHI SYARAT MEMPEROLEHI IJAZAH
SARJANA**

**SEKOLAH SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2012**

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BORANG PENGESAHAN TESIS

JUDUL : _____

IJAZAH : _____

SAYA : _____ SESI PENGAJIAN : _____

(HURUF BESAR)

Mengaku membenarkan tesis *(LPSM/Sarjana/Doktor Falsafah) ini disimpan di Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:-

1. Tesis adalah hak milik Universiti Malaysia Sabah.
2. Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. Sila tandakan (/)

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di AKTA RAHSIA RASMI 1972)

TERHAD

(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/badan di mana penyelidikan dijalankan)

TIDAK TERHAD

Disahkan oleh:

(TANDATANGAN PENULIS)

Alamat Tetap: _____

TARIKH: _____

(TANDATANGAN PUSTAKAWAN)_____
(NAMA PENYELIA)

TARIKH: _____

Catatan:

*Potong yang tidak berkenaan.

*Jika tesis ini SULIT dan TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT dan TERHAD.

*Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana Secara Penyelidikan atau disertai bagi pengajian secara kerja kursus dan Laporan Projek Sarjana Muda (LPSM).

PENGAKUAN

Karya ini adalah hasil karya saya sendiri kecuali nukilan, ringkasan dan rujukan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya.

24 Ogos 2012

UMARWIRA BIN DANDI
PA20088092

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGESAHAN

NAMA : **UMARWIRA BIN DANDI**

NO. MATRIKS : **PA20088092**

TAJUK : **TAHAP KESEDARAN DAN AMALAN ETIKA KERJA ISLAM
DALAM KALANGAN PEKERJA-MAJIKAN: KAJIAN KES
LEMBAGA TABUNG HAJI, SABAH.**

IJAZAH : **SARJANA SASTERA**

TARIKH VIVA : **03 JULAI 2012**

DISAHKAN OLEH:

1. PENYELIA UTAMA

En. Fazli Abd. Hamid

Tandatangan

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

2. PENYELIA BERSAMA

Prof. Madya. Datuk Dr. Kasim Hj. Md. Mansur

Tandatangan

PENGHARGAAN

“Dengan Nama Allah Yang Maha Pengasih Lagi Maha Penyayang”

Alhamdulillah, Segala puji bagi Allah SWT, Tuhan semesta alam. Selawat dan salam ke atas junjungan Nabi Muhammad SAW dan seluruh keluarga serta para sahabat baginda. Setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan ke Hadrat Allah SWT kerana dengan limpah kurniaNya kajian ini dapat disiapkan dengan jayanya.

Di kesempatan ini, saya merakamkan penghargaan dan ucapan yang tidak terhingga kepada kedua ibu-bapa dan keluarga tercinta, kerana telah memberikan dorongan dan doa restu sepanjang saya menjalankan kajian ini. Pada kesempatan ini juga, saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan yang tidak terhingga kepada En. Fazli Abd Hamid dan Prof. Madya Datuk Dr. Kasim Md. Hj. Mansur selaku penyelia saya yang selama ini banyak memberi tunjuk ajar, nasihat, teguran, bimbingan dan dorongan sepanjang saya menjalankan kajian ini. Tanpa bimbingan dan dorongan beliau, tesis ini tidak mungkin dapat disiapkan. Ucapkan jutaan terima kasih dan penghargaan juga diucapkan kepada semua pensyarah program hubungan industri antaranya Prof. Madya Dr. Balakrishnan Parasuraman, Dr. Dzurizah Ibrahim, Dr. Salmie Jemon, Pn. Irma Wani Othman, Pn. Kee. Y. Sabariah Kee Mohd Yussof, En. Mahadirin Ahmad, En. Fauzie Sarjono, En. Azizan Morshidi dan Pn. Noor Syakirah Zakaria yang turut memberikan komen dan pandangan yang bernas terhadap kajian ini.

Di samping itu, ucapan jutaan terima kasih juga diucapkan kepada pihak pengurusan Lembaga Tabung Haji, Sabah kerana membenarkan kajian ini dijalankan di organisasi mereka. Tidak dilupakan juga semua responden yang telah melibatkan diri mereka dalam mengembalikan soal selidik yang telah diberikan. Seterusnya, kepada sahabat-sahabat yang telah banyak membantu iaitu saudara Mizpal Ali, Abd Najal Punjung, Sukur Lasupu, Abd Wahab Mohd Ali, Zaki Zaidi, Junaidi Raga, Md Zamani Syarof, Nor Fadhilah Syairah Jurup, Ustazah Rohayu Mohd Deroh, Ustaz Razali Saibin dan kepada semua pihak sama ada yang terlibat secara langsung atau tidak langsung di dalam penyelidikan ini.

Akhir kata, semoga Allah SWT merahmati kepada mereka yang terlibat dalam kajian ini dan segala kerjasama dan bantuan yang mereka hulurkan hanya Allah SWT sahaja yang dapat membalasnya.

Sekian, terima kasih.

UMARWIRA BIN DANDI
Universiti Malaysia Sabah
2011

TAHAP KESEDARAN DAN AMALAN ETIKA KERJA ISLAM DALAM KALANGAN PEKERJA – MAJIKAN: KAJIAN KES LEMBAGA TABUNG HAJI, SABAH.

ABSTRAK

Tujuan utama kajian ini adalah untuk mengkaji tahap kesedaran dan amalan Etika Kerja Islam (EKI) dalam kalangan pekerja dan majikan yang bekerja dalam organisasi yang berteraskan prinsip Islam iaitu, di Lembaga Tabung Haji (TH) cawangan negeri Sabah. Kajian ini juga cuba mengenal pasti perbezaan tahap kesedaran dan amalan EKI berdasarkan faktor demografi yang terdiri daripada jantina, umur, status perkahwinan, taraf pendidikan dan faktor pekerjaan yang meliputi jawatan, tempoh perkhidmatan dan upah. Selain itu, kajian ini telah mengenal pasti hubungan dan pengaruh antara subdimensi tahap Kesedaran Etika Kerja Islam (pembolehubah bebas) dengan subdimensi tahap amalan Etika Kerja Islam (pembolehubah bersandar). Di akhir kajian ini telah melihat masalah yang dihadapi dan perkhidmatan yang diperlukan untuk mengamalkan EKI di tempat kerja. Penyelidikan ini dijalankan ke atas sampel seramai 112 orang yang bekerja di tujuh buah cawangan TH negeri Sabah dengan menggunakan borang soal selidik yang mengandungi 50 item bagi mengukur semua elemen EKI. Analisis deskriptif digunakan untuk menganalisis tahap kesedaran dan amalan EKI serta bagi melihat masalah yang dihadapi dan perkhidmatan yang diperlukan oleh responden. Analisis ujian-t dan ANOVA satu hala digunakan untuk melihat perbezaan tahap kesedaran dan amalan EKI berdasarkan faktor demografi dan pekerjaan. Manakala untuk mengenal pasti hubungan antara subdimensi tahap kesedaran EKI dengan tahap amalan EKI adalah menggunakan ujian *korelasi pearson*. *Ujian regrasi linear* pula digunakan untuk melihat pengaruh tahap kesedaran EKI terhadap tahap amalan EKI. Hasil dapatan kajian menunjukkan tahap kesedaran dan amalan EKI dalam kalangan pekerja dan majikan secara keseluruhan adalah rendah. Seterusnya, hasil keputusan kajian menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan bagi tahap kesedaran dan amalan EKI mengikut jawatan, tempoh perkhidmatan dan gaji. Manakala tidak terdapat perbezaan yang signifikan mengikut jantina, status perkahwinan, taraf pendidikan, dan umur. Sementara itu, keputusan kajian mendapati terdapat hubungan signifikan yang positif di antara pembolehubah bebas dengan pembolehubah bersandar. Keputusan regresi linear mendapati tahap kesedaran EKI mempunyai pengaruh yang signifikan terhadap tahap Amalan EKI. Warga kerja Lembaga Tabung Haji kurang menghadapi masalah berkenaan EKI. Namun, mereka dilihat tetap memerlukan perkhidmatan-perkhidmatan berkaitan dengan EKI untuk memudahkan mereka mengamalkannya di tempat kerja. Secara keseluruhan, hasil kajian ini mempunyai implikasi teoritikal ke arah pemahaman yang lebih baik berkenaan hubungan serta tahap kesedaran dan amalan EKI. Di samping itu, hasil penyelidikan ini juga diharapkan dapat membantu pihak pengurusan TH Sabah merangka strategi-strategi bagi memantapkan lagi program-program yang sedia ada dan melaksana program-program baharu yang sesuai untuk etika kerja Islam yang lebih tinggi dan baik dalam kalangan pekerja dan majikan.

ABSTRACT

The main purpose of this study is to examine the level of awareness and practice of Islamic Work Ethics (IWE) among workers and employers working in an organization based on Islamic principle [Lembaga Tabung Haji (TH), Sabah branch]. In this study was tried to identify different levels of awareness and practice of IWE based on demographic factors such as gender, age, marital status, educational level and occupational factors. It includes the position, length of service and wages. In addition, in this study was attempted to identify the relationship and its fluency between IWE awareness level sub-dimension (independent variable) and IWE practice level sub-dimension (dependent variable). At the end of this study have also seen the problems and services required to adopt in order to practice IWE at workplace. This research was conducted on a sample of 112 people who worked at seven branch of TH Sabah by using a questionnaire containing 50 items to measure all elements of the IWE. Descriptive analyses were used in analyzing the level of awareness and practice of IWE, and to look at the problems and services required by the respondents. The t-test analysis and one-way ANOVA are employed to examine different levels of awareness and practice of IWE based on the demographic and occupational factors. While to identify the relationship between sub-dimension of the level of awareness and practice of IWE, the Pearson correlation test and linear regression test are used to examine the influence of them. The findings have shown low level of awareness and practice of IWE among workers and employers in TH. However, the results display significant differences for the level of awareness and practice of IWE in accordance with the position, length of service and wages. While, there are no vital differences by gender, marital status, educational attainment, and age. Evidently, results of the study also found that there was a significant relationship between independent variables and dependent variables. Besides, level of awareness has influenced towards practice of IWE. The TH staff virtually face minimal or no issues with IWE. However, their views still need the services related to IWE to help them practice it in the workplace. Overall findings have theoretical implications toward a better understanding of the relationship and the level of awareness and practice of IWE. Besides, this study expected to assist TH Sabah management to develop strategies to strengthen existing programmes and to implement new programmes for better and higher Islamic work ethic among workers and employers.

SENARAI KANDUNGAN

Perkara	Halaman
TAJUK	i
PENGAKUAN CALON	ii
PENGESAHAN PENYELIA	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
<i>ABSTRACT</i>	vi
SENARAI KANDUNGAN	vii
SENARAI LAMPIRAN	xv
SENARAI JADUAL	xvi
SENARAI RAJAH	xix
SENARAI SINGKATAN	xxi
BAB 1: PENDAHULUAN	
1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar belakang Kajian	3
1.3 Permasalahan Kajian	9
1.4 Persoalan Kajian	13
1.5 Objektif Kajian	13
1.6 Kepentingan Kajian	14
1.7 Skop dan Limitasi Kajian	15
1.8 Definisi Konsep dan Operasional	16
1.8.1 Nilai	16
1.8.2 Moral	17
1.8.3 Etika	18
1.8.4 Akhlak	19
1.8.5 Tahap	20
1.8.6 Kesedaran	20
1.8.7 Amalan	20
1.8.8 Etika Kerja Islam	21
1.8.9 Pekerja	22
1.8.10 Majikan/Pengurus	22
1.8.11 Bekerja Dengan Azam Mengabdikan Diri Kepada Allah SWT	23
1.8.12 Bekerja Dengan Ikhlas dan Amanah	23
1.8.13 Bekerja Dengan Tekun dan Cepak	25

1.8.14	Bekerja Dengan Semangat Gotong-royong dan berpadu fikiran	25
1.8.15	Bekerja Dengan Matlamat Kebahagiaan Manusia Sejagat	26
1.9	Kesimpulan	27

BAB 2: SOROTAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	29
2.2	Kepentingan Etika Kerja Dalam Organisasi	29
2.3	Etika Kerja Islam	32
2.3.1	Bekerja Dengan Azam Mengabdikan Diri Kepada Allah SWT	35
2.3.2	Bekerja Dengan Ikhlas Dan Amanah	36
2.3.3	Bekerja Dengan Tekun Dan Cepak	37
2.3.4	Bekerja Dengan Semangat Gotong-royong Dan Berpadu Fikiran	38
2.3.5	Bekerja Dengan Matlamat Kebahagiaan Manusia Sejagat	39
2.4	Etika Kerja Protestan	40
2.5	Etika Kerja Timur	41
2.6	Teori-teori Dalam Etika Kerja	42
2.6.1	Teori Utilitarianisme	43
2.6.2	Teori Egoisme	43
2.6.3	Teori Hedonisme	43
2.6.4	Teori Hak-hak Moral	44
2.6.5	Teori Keadilan	45
2.6.6	Teori Etika Kerja Islam	46
2.7	Perbandingan Di antara Etika Kerja Islam Dengan Etika Kerja Konvensional	51
2.8	Kesedaran Terhadap Etika Kerja Islam Di tempat Kerja	58
2.9	Amalan Etika Kerja Islam di tempat kerja	63
2.10	Hubungan Faktor Demografi Dan Pekerjaan Dengan Etika Kerja	68
2.10.1	Hubungan Antara Jantina Dengan Etika Kerja	68
2.10.2	Hubungan Antara Umur Dengan Etika Kerja	69
2.10.3	Hubungan Antara Status Perkahwinan Dengan Etika Kerja	69
2.10.4	Hubungan Antara Taraf Pendidikan Dengan Etika Kerja	70
2.10.5	Hubungan Antara Jawatan Dengan Etika Kerja	70

2.10.6	Hubungan Antara Gaji Dengan Etika Kerja	71
2.10.7	Hubungan Antara Tempoh Perkhidmatan Dengan Etika Kerja	71
2.11	Kesimpulan	71

BAB 3: METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	73
3.2	Reka Bentuk Kajian	73
3.3	Laporan Kajian Rintis	74
3.4	Rangka Kerja Teoritikal	75
3.4.1	Pembolehkan Bebas	76
3.4.2	Pembolehkan Bersandar	77
3.5	Hipotesis Kajian	77
3.5.1	Mengenal pasti Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Jantina, Status Perkahwinan, Umur, Taraf pendidikan, Jawatan, Tempoh Perkhidmatan dan Gaji	77
3.5.2	Mengenal pasti Hubungan dan Pengaruh Di Antara Tahap Kesedaran Etika Kerja Islam Dengan Tahap Amalan Etika Kerja Islam	78
3.6	Populasi Kajian	79
3.7	Instrumen Kajian	80
3.8	Tatacara Pengumpulan Data	82
3.9	Analisis Data	83
3.10	Kesimpulan	84

BAB 4: DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	85
4.2	Taburan Responden Mengikut Latar belakang Demografi	85
4.3	Taburan Responden Mengikut Latar belakang Pekerjaan	87
4.4	Kebolehpercayaan Data Kajian	88

4.5	Mengenal Pasti Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Dalam Kalangan Pekerja Dan Majikan Di Lembaga Tabung Haji, Sabah	89
4.5.1	Tahap Kesedaran EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Azam Mengabdikan Diri Kepada Allah SWT	89
4.5.2	Tahap Kesedaran EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Ikhlas Dan Amanah	91
4.5.3	Tahap Kesedaran EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Tekun Dan Cekap	92
4.5.4	Tahap Kesedaran EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Semangat Gotong-royong	93
4.5.5	Tahap Kesedaran EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Matlamat Kebahagiaan Manusia Sejagat	95
4.5.6	Tahap Amalan EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Azam Mengabdikan Diri Kepada Allah SWT	96
4.5.7	Tahap Amalan EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Ikhlas Dan Amanah	97
4.5.8	Tahap Amalan EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Tekun Dan Cekap	98
4.5.9	Tahap Amalan EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Semangat Gotong-royong dan berpadu fikiran	100
4.5.10	Tahap Amalan EKI Bagi Elemen Bekerja Dengan Matlamat Kebahagiaan Manusia Sejagat	101
4.6	Analisis Deskriptif Bagi Melihat Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Secara Keseluruhan	102
4.6.1	Tahap Kesedaran dan Amalan Bekerja Dengan Azam Mengabdikan Diri Kepada Allah SWT Secara Keseluruhan	103
4.6.2	Tahap Kesedaran Dan Amalan Bekerja Dengan Ikhlas Dan Amanah Secara Keseluruhan	104
4.6.3	Tahap Kesedaran Dan Amalan Bekerja Dengan Tekun Dan Cekap Secara Keseluruhan	105
4.6.4	Tahap Kesedaran Dan Amalan Bekerja Dengan Semangat Gotong-royong Dan Berpadu Fikiran Secara Keseluruhan	106
4.6.5	Tahap Kesedaran Dan Amalan Bekerja Dengan Matlamat Kebahagiaan Manusia Sejagat Secara Keseluruhan	107
4.7	Analisis Gap Dan Perbandingan Min Tahap Kesedaran dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Faktor Demografi Dan Pekerjaan	108
4.7.1	Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Jantina	108
4.7.2	Tahap Kesedaran Dan Amalan EKI Mengikut Status Perkahwinan	109
4.7.3	Tahap Kesedaran Dan Amalan EKI Mengikut Jawatan	110
4.7.4	Tahap Kesedaran Dan Amalan EKI Mengikut Taraf Pendidikan	111

4.7.5	Tahap Kesedaran Dan Amalan EKI Mengikut Umur	113
4.7.6	Tahap Kesedaran Dan Amalan EKI Mengikut Tempoh Masa Berkhidmat	115
4.7.7	Tahap Kesedaran Dan Amalan EKI Mengikut Gaji	117
4.7.8	Perbandingan Min Bagi Tahap kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Faktor Demografi	119
4.7.9	Perbandingan Min Bagi Tahap kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Faktor Pekerjaan	122
4.9	Mengenal pasti Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Faktor Demografi (jantina, status perkahwinan, umur dan taraf pendidikan) Dan Faktor Pekerjaan (jawatan, tempoh perkhidmatan dan gaji)	126
4.9.1	Ho1: Tidak Terdapat Perbezaan yang Signifikan Bagi Tahap Kesedaran dan Amalan Etika Kerja Islam Dalam Kalangan Pekerja TH Sabah Mengikut Jantina	126
4.9.2	Ho2: Tidak Terdapat Perbezaan yang Signifikan Bagi Tahap Kesedaran dan Amalan Etika Kerja Islam Dalam Kalangan Pekerja TH Sabah Mengikut Status Perkahwinan	127
4.9.3	Ho3: Tidak Terdapat Perbezaan yang Signifikan Bagi Tahap Kesedaran dan Amalan Etika Kerja Islam Dalam Kalangan Pekerja TH Sabah Mengikut Jawatan	128
4.9.4	Ho4: Tidak Terdapat Perbezaan yang Signifikan Bagi Tahap Kesedaran dan Amalan Etika Kerja Islam Dalam Kalangan Pekerja TH Sabah Mengikut Taraf Pendidikan	129
4.9.5	Ho5: Tidak Terdapat Perbezaan yang Signifikan Bagi Tahap Kesedaran dan Amalan Etika Kerja Islam Dalam Kalangan Pekerja TH Sabah Mengikut Umur	130
4.9.6	Ho6: Tidak Terdapat Perbezaan yang Signifikan Bagi Tahap Kesedaran dan Amalan Etika Kerja Islam Dalam Kalangan Pekerja TH Sabah Mengikut Tempoh Masa Berkhidmat	130
4.9.7	Ho7: Tidak Terdapat Perbezaan yang Signifikan Bagi Tahap Kesedaran dan Amalan Etika Kerja Islam Dalam Kalangan Pekerja TH Sabah Mengikut Gaji	133
4.10	Mengenal pasti Hubungan Dan Pengaruh Di antara Tahap Kesedaran Etika Kerja Islam Dengan Tahap Amalan Etika Kerja Islam	135
4.10.1	Ho8: Tidak Terdapat Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Azam Mengabdikan Diri Kepada Allah SWT Dengan Tahap Amalan Etika Kerja Islam	136
4.10.2	Ho9: Tidak Terdapat Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Ikhlas Dan Amanah Dengan Tahap Amalan Etika Kerja Islam	137
4.10.3	Ho10: Tidak Terdapat Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Tekun Dan Cekap Dengan	138

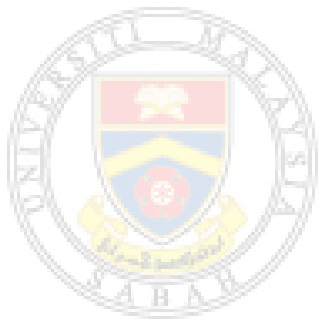
	Tahap Amalan Etika Kerja Islam	
4.10.4	Ho11: Tidak Terdapat Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Semangat Gotong-royong Dan Berpadu Fikiran Dengan Tahap Amalan Etika Kerja Islam	140
4.10.5	Ho12: Tidak Terdapat Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Matlamat Kebahagiaan Manusia Sejagat Dengan Tahap Amalan Etika Kerja Islam	141
4.10.6	Ho13: Tidak Terdapat Pengaruh Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Azam Mengabdikan Diri Kepada Allah SWT Terhadap Tahap Amalan Etika Kerja Islam	143
4.10.7	Ho14: Tidak Terdapat Pengaruh Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Ikhlas Dan Amanah Terhadap Tahap Amalan Etika Kerja Islam	144
4.10.8	Ho15: Tidak Terdapat Pengaruh Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Tekun Dan Cekap Terhadap Tahap Amalan Etika Kerja Islam	144
4.10.9	Ho16: Tidak Terdapat Pengaruh Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Semangat Gotong-royong Dan Berpadu Fikiran Terhadap Tahap Amalan Etika Kerja Islam	145
4.10.10	Ho17: Tidak Terdapat Pengaruh Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Matlamat Kebahagiaan Manusia Sejagat Terhadap Tahap Amalan Etika Kerja Islam	146
4.11	Ringkasan Ujian Hipotesis	147
4.12	Mengenal pasti Masalah-masalah Yang Di hadapi Dan Perkhidmatan-perkhidmatan Yang Diperlukan Oleh Pekerja Dan Majikan Di dalam Mengamalkan Dan Memahami Etika Kerja Islam Di tempat Kerja	149
4.12.1	Masalah Saya Kurang Memahami Kaedah Etika Kerja Islam	149
4.12.2	Masalah Kurang Dorongan Daripada Majikan	150
4.12.3	Masalah Kurang Dorongan Daripada Rakan Sekerja	151
4.12.4	Masalah Suasana Persekitaran/birokrasi Tidak Mengizinkan	151
4.12.5	Masalah Tidak Pernah Mengikuti Kursus Etika Kerja Islam	152
4.12.6	Perkhidmatan Perlu Ada Masa Ceramah Etika Kerja Islam Di tempat Kerja Secara Berkala	153
4.12.7	Perkhidmatan Media Massa Perlu Mempromosikan Kepentingan Etika Kerja Islam	154
4.12.8	Perkhidmatan Etika Kerja Islam Perlu Dimasukkan Dalam Khutbah Jumaat	155
4.12.9	Perkhidmatan Pihak Kerajaan Dan NGO Perlu Mengadakan Seminar-seminar Berkaitan Kepentingan Etika Kerja Islam	155

4.12.10	Perkhidmatan Memperbanyakkan Bengkel, Kursus Dan Latihan Khusus Etika Kerja Islam Kepada Pekerja Dan Majikan	156
4.13	Kesimpulan	157
BAB 5: PERBINCANGAN		
5.1	Pendahuluan	159
5.2	Analisis Perbincangan Mengenal Pasti Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Dalam Kalangan Pekerja Dan Majikan Di Lembaga Tabung Haji, Sabah	159
5.3	Analisis Perbincangan Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Berdasarkan Faktor Demografi Dan Pekerjaan	161
5.3.1	Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Jantina	162
5.3.2	Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Status Perkahwinan	162
5.3.3	Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Jawatan	163
5.3.4	Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Taraf Pendidikan	165
5.3.5	Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Umur	166
5.3.6	Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Tempoh Masa Berkhidmat	167
5.3.7	Perbezaan Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam Mengikut Gaji	168
5.4	Analisis Perbincangan Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Etika Kerja Islam Dengan Tahap Amalan Etika Kerja Islam	169
5.4.1	Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Azam Mengabdikan Diri Kepada Allah SWT Dengan Tahap Amalan EKI	169
5.4.2	Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Ikhlas Dan Amanah Dengan Tahap Amalan EKI	171
5.4.3	Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Tekun Dan Cekap Dengan Tahap Amalan EKI	172
5.4.4	Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Semangat Gotong-royong Dengan Tahap Amalan EKI	174
5.4.5	Hubungan Di antara Tahap Kesedaran Bekerja Dengan Matlamat Kebahagiaan Manusia Sejagat dengan Tahap Amalan EKI	175
5.5	Analisis Perbincangan Pengaruh Tahap Kesedaran EKI Terhadap Tahap Amalan EKI	176
5.5.1	Pengaruh Kesedaran Bekerja Dengan Azam	176

	Mengabdikan Diri Kepada Allah SWT Terhadap Tahap Amalan EKI	
5.5.2	Pengaruh Kesedaran Bekerja Dengan Ikhlas Dan Amanah Terhadap Tahap Amalan EKI	177
5.5.3	Pengaruh Kesedaran Bekerja Dengan Tekun Dan Cekap Terhadap Tahap Amalan EKI	180
5.5.4	Pengaruh Kesedaran Bekerja Dengan Semangat Gotong-royong Dan Berpadu Fikiran Terhadap Tahap Amalan EKI	182
5.5.5	Pengaruh Kesedaran Bekerja Dengan Matlamat Kebahagiaan Manusia Sejagat Terhadap Tahap Amalan EKI	182
5.6	Masalah-masalah Yang Dihadapi Di dalam Mengamalkan Dan Memahami Etika Kerja Islam Di tempat Kerja	185
5.7	Perkhidmatan-perkhidmatan Yang Diperlukan Di dalam Mengamalkan Dan Memahami Etika Kerja Islam Di tempat kerja	186
5.8	Kesimpulan	187
BAB 6: PENUTUP		
6.1	Pendahuluan	188
6.2	Ringkasan Dapatan Kajian	188
6.3	Implikasi Penemuan Kajian Dan Cadangan Penambahbaikan Terhadap Tahap Kesedaran Dan Amalan Etika Kerja Islam	197
6.4	Limitasi Dan Cadangan Kajian Akan Datang	199
6.5	Kesimpulan	201
	RUJUKAN	203

SENARAI LAMPIRAN

	Halaman
LAMPIRAN A Surat Kebenaran Bagi Menjalankan Penyelidikan	217
LAMPIRAN B Borang Soal Selidik	218
LAMPIRAN C Senarai Foto Ketika Menjalankan Penyelidikan Di Lapangan	225

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI JADUAL

		Halaman
Jadual 1.1	Langkah-langkah Pelaksanaan Nilai Etika Kerja Tabung Haji (NEKTH)	7
Jadual 3.1	Penilaian tahap kebolehpercayaan instrumen soal selidik bagi setiap elemen dan keseluruhan tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam	74
Jadual 3.2	Taburan sampel mengikut lokasi Kajian	80
Jadual 3.3	Skor pemarkataan bagi item-item positif dan negatif EKI	81
Jadual 3.4	Soal Selidik – Item-item Positif Dan Item-item Negatif Mengikut elemen Etika Kerja Islam	82
Jadual 3.5	Pengkelasan tafsiran pekali korelasi Pearson 'r' mengikut Davis (1971)	84
Jadual 4.1	Taburan responden mengikut latar belakang demografi	86
Jadual 4.2	Taburan responden mengikut latar belakang pekerjaan	88
Jadual 4.3	Nilai cronbach alpha bagi setiap elemen dan keseluruhan etika kerja Islam	89
Jadual 4.4	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi bekerja dengan azam mengabdikan diri kepada Allah SWT	90
Jadual 4.5	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi bekerja dengan ikhlas dan amanah	91
Jadual 4.6	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi bekerja dengan tekun dan cekap	93
Jadual 4.7	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi bekerja dengan semangat gotong-royong dan Berpadu Fikiran	94
Jadual 4.8	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi bekerja dengan matlamat kebahagiaan manusia sejagat	95
Jadual 4.9	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi tahap amalan bekerja dengan azam mengabdikan diri kepada Allah SWT	97

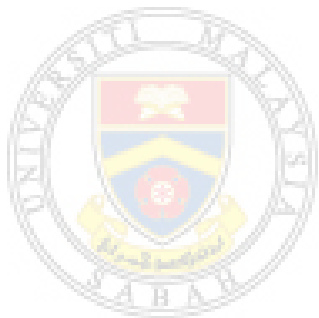
Jadual 4.10	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi tahap amalan bekerja dengan ikhlas dan amanah	98
Jadual 4.11	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi tahap amalan bekerja dengan tekun dan cekap	99
Jadual 4.12	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi tahap amalan bekerja dengan semangat gotong-royong dan berpadu fikiran	100
Jadual 4.13	Taburan kekerapan, peratus, min dan sisihan piawai bagi tahap amalan bekerja dengan matlamat kebahagiaan manusia sejagat	102
Jadual 4.14	Min keseluruhan bagi tahap kesedaran dan amalan EKI mengikut faktor demografi	122
Jadual 4.15	Min keseluruhan bagi tahap kesedaran dan amalan EKI mengikut faktor pekerjaan	125
Jadual 4.16	Perbezaan tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut jantina	127
Jadual 4.17	Perbezaan tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam berdasarkan status perkahwinan	128
Jadual 4.18	Perbezaan tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut jawatan	129
Jadual 4.19	Perbezaan tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut taraf pendidikan	129
Jadual 4.20	Perbezaan tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut umur	130
Jadual 4.21	Perbezaan tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut tempoh masa berkhidmat	131
Jadual 4.22	Keputusan ujian Post-Hoc Tukey bagi perbezaan tahap kesedaran etika kerja Islam mengikut tempoh masa berkhidmat	132
Jadual 4.23	Keputusan ujian Post-Hoc Tukey bagi perbezaan tahap amalan etika kerja Islam mengikut tempoh masa berkhidmat	132
Jadual 4.24	Perbezaan tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut gaji	134
Jadual 4.25	Keputusan ujian Post-Hoc Tukey bagi perbezaan tahap	134

	kesedaran etika kerja Islam mengikut gaji	
Jadual 4.26	Keputusan ujian Post-Hoc Tukey bagi perbezaan tahap amalan etika kerja Islam mengikut gaji	135
Jadual 4.27	Hubungan antara tahap kesedaran bekerja dengan azam mengabdikan diri kepada Allah SWT dengan kelima-lima tahap amalan EKI	137
Jadual 4.28	Hubungan antara tahap kesedaran bekerja dengan ikhlas dan amanah dengan kelima-lima tahap amalan EKI	138
Jadual 4.29	Hubungan antara tahap kesedaran bekerja dengan tekun dan cekap dengan kelima-lima tahap amalan EKI	139
Jadual 4.30	Hubungan antara tahap kesedaran bekerja dengan semangat gotong-royong dan berpadu fikiran dengan kelima-lima tahap amalan EKI	141
Jadual 4.31	Hubungan antara tahap kesedaran bekerja dengan matlamat kebahagiaan manusia sejagat dengan kelima-lima tahap amalan EKI	142
Jadual 4.32	Pengaruh Kesedaran bekerja dengan azam mengabdikan diri kepada Allah SWT terhadap amalan elemen EKI	143
Jadual 4.33	Pengaruh Kesedaran bekerja dengan ikhlas dan amanah terhadap amalan elemen EKI	144
Jadual 4.34	Pengaruh Kesedaran bekerja dengan tekun dan cekap terhadap amalan elemen EKI	145
Jadual 4.35	Pengaruh Kesedaran bekerja dengan semangat gotong-royong dan berpadu fikiran terhadap amalan elemen EKI	146
Jadual 4.36	Pengaruh Kesedaran bekerja dengan matlamat kebahagiaan manusia sejagat terhadap amalan elemen EKI	147
Jadual 4.37	Ringkasan ujian hipotesis	147
Jadual 4.38	Masalah-masalah yang dihadapi di dalam mengamalkan dan memahami etika kerja Islam di tempat kerja	153
Jadual 4.39	Perkhidmatan-perkhidmatan yang diperlukan di dalam mengamalkan dan memahami etika kerja Islam di tempat kerja	157

SENARAI RAJAH

		Halaman	
Rajah	: 3.1	Rangka Kerja Teoritikal	76
Graf	: 4.1	Tahap kesedaran dan amalan bekerja dengan azam mengabdikan diri kepada Allah SWT	103
Graf	: 4.2	Tahap kesedaran dan amalan bekerja dengan ikhlas dan amanah	104
Graf	: 4.3	Tahap kesedaran dan amalan bekerja dengan tekun dan cekap	105
Graf	: 4.4	Tahap kesedaran dan amalan bekerja dengan semangat gotong-royong dan berpadu fikiran	106
Graf	: 4.5	Tahap kesedaran dan amalan bekerja dengan matlamat kebahagiaan manusia sejagat	107
Graf	: 4.6	Tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut jantina	109
Graf	: 4.7	Tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut status perkahwinan	110
Graf	: 4.8	Tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut jawatan	111
Graf	: 4.9	Tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut taraf pendidikan	113
Graf	: 4.10	Tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut umur	115
Graf	: 4.11	Tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut tempoh masa berkhidmat	117
Graf	: 4.12	Tahap kesedaran dan amalan etika kerja Islam mengikut gaji	119
Graf	: 4.13	Kurang memahami kaedah etika kerja Islam	150
Graf	: 4.14	Kurang dorongan daripada majikan	150
Graf	: 4.15	Kurang dorongan daripada rakan sekerja	151

Graf	: 4.16	Suasana persekitaran/birokrasi tidak mengizinkan	152
Graf	: 4.17	Tidak pernah mengikuti kursus etika kerja Islam	153
Carta Pai	: 4.1	Perlu ada masa ceramah etika kerja Islam di tempat kerja secara berkala	154
Carta Pai	: 4.2	Media Massa perlu mempromosikan kepentingan etika kerja Islam	154
Carta Pai	: 4.3	Etika kerja Islam perlu dimasukkan dalam khutbah Jumaat	155
Carta Pai	: 4.4	Pihak kerajaan dan NGO perlu mengadakan seminar-seminar berkaitan kepentingan etika kerja Islam	156
Carta Pai	: 4.5	Memperbanyakkan bengkel, kursus dan latihan etika kerja Islam kepada pekerja dan majikan	157

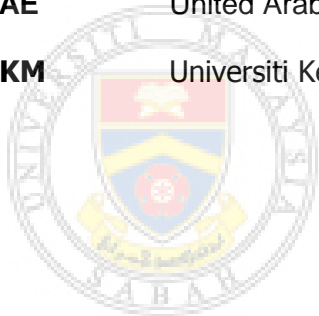

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI SINGKATAN

(%)	Nilai Peratus
AJK	Ahli Jawatankuasa
β	<i>Multiple R</i>
CPI	Indeks Persepsi Rasuah Antarabangsa
dk	Darjah Kebebasan
EKI	Etika Kerja Islam
EKP	Etika Kerja Protestan
EKT	Etika Kerja Timur
EKT12	Etika Kerja Tonggak Dua Belas
F	Simbol Ujian ANOVA
F	Nilai Frekuensi
GTP	Program Transformasi Kerajaan
IKIM	Institut Kefahaman Islam Malaysia
INMIND	Institut Perkembangan Minda
INTAN	Institut Tadbiran Awam Negara
JAKIM	Jabatan Kemajuan Islam Malaysia
JPJ	Jabatan Pengangkutan Jalan
TH	Lembaga Tabung Haji
MECD	Kementerian Pembangunan Usahawan Dan Koperasi
Min	Nilai Min
MPKB	Majlis Perbandaran Kota Bharu
N	Bilangan Subjek
NEKTH	Nilai dan Etika Kerja Tabung Haji
NGO	<i>Non Government Organization</i>

NKRA	Bidang Keberhasilan Utama Negara
r	Nilai r (kekuatan hubungan)
R²	<i>R Square</i>
p	Aras Kesignifikanan
Sig	Signifikan
S.P	Sisihan Piawai
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
SPRM	Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia
SPSS	<i>Statistical Package For Social Science</i>
STPM	Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia
t	Simbol Ujian-t
UAE	United Arab Emirates
UKM	Universiti Kebangsaan Malaysia

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH